

EKSAMEN

Emnekode: SFBR1203	Emne: Revisjon
Dato: 16.12.2015	Eksamenstid: kl. 09.00 til kl. 15.00
Hjelpemidler: Revisors håndbok Norges lover Særtrykk eller samlinger av lover og standarder uten kommentarer. Skattelovsamling (Jacob Jarøy eller Ole Gjems-Onstad) Ikke-kommuniserbar kalkulator (tømt for evt. minne)	Faglærer: Jørgen Eilertsen
Eksamensoppgaven: Oppgavesettet består av 5 sider inklusiv denne forsiden. Kontroller at oppgaven er komplett før du begynner å besvare spørsmålene. Oppgavesettet består av 5 oppgaver. Alle oppgavene skal besvares. Begynn på nytt ark for hver oppgave.	
Sensurdato: 18.1.2016 Karakterene er tilgjengelige for studenter på Studentweb senest 2 virkedager etter oppgitt sensurfrist. Følg instruksjoner gitt på: www.hiof.no/studentweb	

EKSAMEN I

REVISJON

i henhold til rammeplan for treårig revisorutdanning av 1.12.2005
(20 studiepoeng)

OG

i henhold til Forskrift om rammeplan for bachelor i regnskap og revisjon 27.6.12/15.07.13
og nasjonale retningslinjer fra Universitets- og høskolerådet
(15 studiepoeng)

onsdag 16. desember 2015

kl. 09.00 – 15.00

Oppgavesettet består av i alt 5 oppgaver på 4 sider, inklusive denne siden og evt. vedlegg.

Tillatte hjelpemidler:

- Revisors håndbok
- Norges lover
- Særtrykk eller samlinger av lover og standarder uten kommentarer
- Skattelovsamling (Jacob Jarøy eller Ole Gjems-Onstad)
- Ikke- kommuniserbar kalkulator (tømt for evt. minne)

Besvarelsen av oppgavene skal i størst mulig grad begrunnes i og inneholde referanse til lover og andre autoritative regelverk.

Hvis det anses nødvendig å ta forutsetninger grunnet ufullstendige eller uklare opplysninger, skal det redegjøres for forutsetningene i besvarelsen.

Begynn på nytt ark for hver oppgave. Besvarelsen skal ikke skrives med blyant.

OPPGAVE 1 (ca. 20 %)

Du er valgt revisor for en kunde og har i tillegg avtalt å bistå kunden med å avslutte årsregnskapet og fylle ut ligningspapirene.

Spørsmål a)

Er dette en akseptabel kombinasjon av tjenester?

Du blir i tillegg forespurt om å bekrefte en kapitalforhøyelse i selskapet.

Spørsmål b)

Er dette en tjeneste du kan utføre som selskapets valgte revisor?

Du blir så forespurt om å være med daglig leder på et møte i banken hvor han skal diskutere en utvidelse av selskapets kassakreditt. Grunnen til at han ber deg delta, er at han mener du vil kunne svare bedre på evt. regnskapsmessige spørsmål og sammenhenger, enn han.

Spørsmål c)

Er dette noe du kan eller vil si ja til?

Etter møtet (som du enten har deltatt på eller ikke) blir du spurt av styret i selskapet om du kan gjennomføre en verdsettelse av selskapet (egenkapitalen). Banken ønsker et anslag på virkelig verdi av egenkapitalen for å vurdere utvidelse av kassakreditten, og aksjonærene vurderer å selge deler av selskapet og ønsker i den forbindelse et også et anslag på verdien.

Spørsmål d)

Er dette noe du kan eller vil si ja til?

OPPGAVE 2 (ca. 15 %)

Gi mulige forklaringer på hvorfor ulike revisorer ikke nødvendigvis kommer fram til samme beløp for vesentlighet for et og samme foretak.

OPPGAVE 3 (ca. 35 %)

Selskapet *Lisensleverandøren AS* selger programvarelisenser fra flere anerkjente leverandører som Microsoft osv. til både privateide og offentligeide virksomheter.

Selskapet omsetter for 300 MNOK årlig og en vesentlig andel av salget skjer i årets siste måneder.

Selskapet har ikke ansvar for programlisensen utover formidlingen, og når kjøper har mottatt lisensnøkkelen, anses inntektene for opptjent.

Selskapet har følgende rutiner/intern kontroll/kontrollaktiviteter knyttet til salg og kjøp:

- *Hvert salg* har eget ordrenummer, og det budsjetteres dekningsbidrag for hvert enkelt salg av selgerne.
- *Hver uke* gjennomgår en medarbeider i regnskapsavdelingen alle gjennomførte salg (rapporter som trekkes ut av hovedbok pr ordrenummer) mot forventet dekningsbidrag (budsjettert). Avvik mot forventet dekningsbidrag følges opp mot selger, og forklaringer/dokumentasjon innhentes og vedlegges gjennomgangen. Ved eventuelle feil så blir dette korrigeret. Regnskapsmedarbeider signerer for utført kontroll. Regnskapssjefen gjennomgår utført kontroll og signerer for utført etterkontroll.
- *Ved hver månedsavslutning* innhentes kontoutdrag fra alle leverandørene av de ulike lisensene og avstemming foretas. Ved avvik mellom registrert/bokført leverandørgjeld og mottatt kontoutdrag, følges dette opp og eventuelle periodiseringer/avsetninger foretas.

Spørsmål

- a) Sett i lys av relevant revisjonsteori og revisjonsstandarder (ISA-er), hvordan vil du gå fram for å bekrefte din forståelse av rutinene, herunder relevante kontrollaktiviteter for salgsområdet og varekjøpsområdet?
- b) Hvilken revisjonsstrategi vil du velge og hvordan vil du utforme og gjennomføre eventuelle test av kontroller, analytiske eller detaljerte substanshandlinger for revisjon av:
- Salgsinntekter
  - Varekostnad
  - Leverandørgjeld

For de ulike revisjonshandlingene må det angis hvilke påstander som dekkes.

Pr 31.12. er det vesentlige kundefordringer i regnskapet, og du må blant annet innhente revisjonsbevis for eksistens og verdsettelse av kundefordringene.

- c) Hvilke revisjonshandlinger vil du velge for å innhente revisjonsbevis, og foreligger det flere mulige framgangsmåter?

Du får opplyst av selskapets ledelse at det foreligger flere bonusavtaler for selgerne i virksomheten basert på gjennomførte salg.

- d) Hvordan vil du vurdere risikoen for misligheter knyttet til inntektsføring basert på denne informasjonen?
- e) Dersom du konkluderer med at det er en mislighetsrisiko knyttet til inntektsføringen, hva er konsekvensene for revisjonen?

OPPGAVE 4 (ca. 15 %)

Anta at et foretak har som praksis å kostnadsføre alle *investeringer* under kr 100 000 umiddelbart. Revisor er ikke enig i en slik praksis, men regnskapet har i tidligere år likevel *ikke* blitt korrigert for slike kostnadsføringer fordi feilinformasjonen samlet sett ikke har vært ansett vesentlig.

I de to foregående årene ble det kostnadsført slike investeringer med totalt kr 80 000 og kr 500 000.

For inneværende regnskapsår har det vært foretatt slike kostnadsføringer med totalt kostnadsført beløp på kr 750 000.

Vesentlighetsgrensen er satt til kr 1 000 000.

Spørsmål

Hvordan bør revisor stille seg dette? Gjør også beregninger. Ta evt. egne forutsetninger.

OPPGAVE 5 (ca. 15 %)

Du er oppdragsansvarlig revisor for et selskap som driver med alternativ energi, men sliter med lønnsomheten. Revisjonsberetningen ble sist år avgitt med merknader om brudd på sentrale bokførings- og regnskapsbestemmelser.

Det har nylig vært endringer i ledelses- og økonomifunksjonen i selskapet, men også i år finner du i forbindelse med revisjonen av årsregnskapet flere lignende lovbrudd.

Du påpeker disse i nummererte brev som enten ikke blir besvart eller blir besvart i vage vendinger.

Tiden går og det nærmer seg fristen for å avlegge årsregnskap. Du vurderer å fratre som revisor, men forstår at selskapet da vil få problemer med å skaffe ny revisor i tide.

Spørsmål

Hva gjør du? Drøft situasjonen og begrunn valget.